

Budoucnost rodiny v Česku

-TEXT- DAVID KLIMES -FOTO- ČTK, LIBOR FOJTÍK, SHUTTERSTOCK

Když vláda naposledy v roce 2017 schvalovala plán podpory rodin v Česku, skončilo to málem koaliční roztržkou. Tehdy vládním lidovcům v jízdním řádu miliard na vše možné od půjček na bydlení po bezplatné jesle vadila příliš vágní definice rodiny. „Je to útok na manželství jako institut,“ rozčiloval se tehdejší předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek.

Nyní na ministerstvu práce a sociálních věcí vzniká nová verze koncepce rodinné politiky a spor o ni pravděpodobně nebude o nic menší. Dokument ještě není veřejný, ale v zákulisí už se o něm vede ostrý spor. Ekonom ho má k dispozici. Ministerstvo zatím kontroverzní místa návrhu tlumí a nechce je rozebírat: „Považujeme za předčasné komentovat koncepci, když ještě neprošla vládou,“ říká vedoucí tiskového oddělení Barbara Hanousek Eckhardová.

A debata nejen na vládě jistě bude. Návrhy na přejmenování dětských skupin na jesle, snížení či zrušení daňové slevy na manželku či manžela nebo zálohové výživné, které stát uhradí za neplatiče – to se ministryni práce a sociálních věcí Janě Maláčové nebude prosazovat snadno. V připomínkovém řízení mezi úřady už proti koncepci vystartovalo ministerstvo financí ovládané hnutím ANO: „Zásadně nesouhlasíme s výčtem opatření, vzhledem k navrhované výši finančních dopadů, která představuje, vedle 8,6 miliardy

korun na zvýšení rodičovského příspěvku, minimálně dalších asi 14 miliard korun. Přijetí navrhovaných opatření výrazně ohrožuje plnění střednědobého rozpočtového cíle.“

Ano, bude hůř

Přítom podpora rodin a dětí by měla být pro vládu Andreje Babiše naprostou prioritou. V předvolební knížce O čem sním, když náhodou spím premiér tvrdil, že veškeré problémy Česka začínají u malé podpory rodin, které mají příliš málo dětí, respektive příliš málo budoucích daňových poplatníků. „To je naše kardinální otázka. Všechno začíná tím, že se rodí málo dětí. Kdybychom měli trochu větší porodnost, nic nemusíme řešit. Bude dost lidí na práci. Stát bude mít na slušné důchody a postará se bez problémů o každého, kterému osud nepřál.“ A jako příklad nemohoucího státu uváděl, jak sám musí dětem přispívat na léčení, invalidní vozíky nebo asistenty.

Na současném sporu o rozpočet mezi ministryní Alenou Schillerovou a Janou Maláčovou, která chce pro své ministerstvo jen na příští rok dalších 11 miliard, se však ukazuje, že ani tato vláda se nedokáže shodnout, jak systémově podpořit rodinu a jak to dlouhodobě zaplatit.

Situace rodin přitom nestagnuje, ale spíše se zhoršuje. Nízká průměrná porodnost 1,7 dítěte na matku zapříčiňuje

Kolik by měla stát větší podpora rodin podle MPSV (v korunách)

Zvýšení celkové částky rodičovského příspěvku na 300 tisíc	8,6 miliardy (schváleno)
Rozšíření finanční podpory dostupného, sociálního a nájemního bydlení pro rodiny s dětmi	3 miliardy
Zvýšení dostupnosti bydlení prostřednictvím výhodných půjček pro bydlení mladých rodin	1 miliarda (již probíhá)
Zákon o dostupném bydlení	4 miliardy
Zvýšení počtu míst v mateřských školách	3 miliardy
Legislativní ukotvení systémového financování jeslí	1 miliarda
Posílení kapacit preventivních sociálních služeb	400 milionů
Podpora vícečetných rodin prostřednictvím volných vstupů	100 milionů
Systematická rodinná informační a osvětová kampaň	3 miliardy
Podpora stabilních partnerských a rodinných vztahů	100 milionů
Zálohové výživné	1,2 miliardy
Celkem	přes 25 miliard

ZDROJ: NÁVRH MPSV NOVÉ KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY

Ministryně práce **Jana Maláčová** (vlevo) a fi-nanci **Alena Schillerová** se střetly kvůli penězům už mnohokrát. Nyní je čeká spor o miliardové výdaje na aktivnější podporu rodin.

stárnutí populace a brzy se dočkáme situace, kdy se nebude mít kdo postarat o staré rodiče a stát pro ně nedokáže financovat důchodovou a zdravotní péči. V roce 2030 bude podle demografů každý čtvrtý občan starší 65 let (2,4 milionu osob), v roce 2050 již každý třetí (3,1 milionu osob), dnes je to přitom „jen“ každý pátý (dva miliony osob).

Zároveň stát vůbec nepomáhá české rodině tam, kde by mohl. S nízkou mírou sňatečnosti a naopak vysokou mírou rozvodovosti asi nic neudělá. Ale mohl by například podpořit lepší kloubení rodinného a pracovního života u matek. Ovšem absence flexibilních a částečných úvazků, přeplněnost školek a špatný daňový systém neumožňují matkám malých dětí udržet se v kontaktu s prací během mateřství.

Stát se zde dokonce nechová s péčí řádného hospodáře, který by za své výdaje měl chtít maximální užitek. České ženy postupně převládají mezi absolventy vysokých škol, kterým plynou mocné dotace. Aktuální údaje ukazují, že ze 78 tisíc absolventů je 60 procent právě žen. Pak je ale narození dítěte odštíhne od další kvalifikace a výsledkem je druhé místo mezi státy EU s největším dopadem mateřství na zaměstnanost žen. Dlouhý výpadek na trhu práce pak vede k tomu, že Česko má druhý nejvyšší rozdíl ve výdělcích

žen a mužů neboli gender pay gap v EU (21,1 procenta oproti unijnímu průměru 16 procent). To se pak táhne až do důchodu a situaci mnoha českých důchodkyň musí zase řešit státní sociální síť. České seniorky pobírají zhruba o 18 procent, čili 2400 korun, nižší průměrný starobní důchod než muži (13 615 korun versus 11 219 korun).

Aktualizovaná koncepce už ale naznačuje, že si stát začíná být vědom toho, že mnohé problémy českých sociálních systémů začínají v okamžiku, kdy nedostane dostatečnou podporu rodina, do níž se narodí dítě. „Stěžejními opatřeními aktualizované koncepce je podpora dostupného bydlení pro rodiny s dětmi, podpora veřejných služeb pro rodiny (zejména služby předškolní péče), podpora primární →

➤ **Ženy postupně převládají mezi absolventy vysokých škol. Přesto má Česko druhý nejvyšší rozdíl ve výdělcích žen a mužů v EU.**

prevence a podpora sladění práce a rodiny (například sdílené úvazky), což jsou oblasti, ve kterých Česká republika dle všech mezinárodních a odborných srovnání nejvíce zaostává," deklaruje v úvodu nový rodinný plán.

Tradiční rodina, která mizí

Že česká rodinná politika není v pořádku, ilustruje i průzkum mezi Čechy. V roce 2017 si jich 42 procent myslelo, že česká vláda se věnuje rodinné politice nedostatečně. A seznam poplácávaných opatření příliš nepřekvapí, protože se o nich – často bezvýsledně – debatuje už roky. Přibližně devět z deseti lidí dle výzkumu CVVM z letošního února souhlasí s tím, aby byla družina u každé základní školy (88 procent je rozhodně nebo spíše pro). Přibližně čtyři pětiny dotázaných by podpořily zavedení otcovské dovolené (82 procent), což znamená týden placeného volna pro otce, a zvýšení rodičovského příspěvku (80 procent).

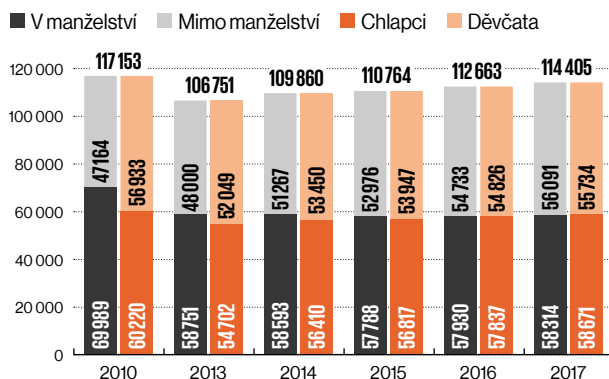
Přibližně tři čtvrtiny respondentů by odsouhlasily zvýšení přídatků na děti (77 procent), na čemž se mezitím vládní koalice od Nového roku dohodla. Souhlas je i s placením výživného za neplatce, od kterých by pak stát peníze vymáhal (74 procent). Zhruba sedm z deseti respondentů by podpořilo vícerychlostní rodičovskou dovolenou (shodně

V předvolební knížce **Andrej Babiš** sliboval podporu rodin, protože nízká porodnost je naše „kardinální otázka“. Do velké reformy daňové i dávkové podpory rodin se mu ale nyní moc nechce.

Život na hromádce

Kolik se nás rodí?

ZDROJ: ČSÚ - STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY, 2018

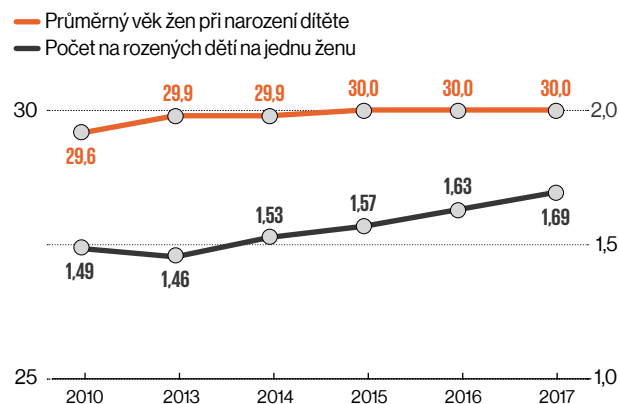
68 procent). A pro zvýšení počtu jeslí je stále většina, ale už menší – v současnosti 63 procent české veřejnosti.

Zároveň se z průzkumů ukazuje, že ostrá politická debata o správné roli žen matek v domácnosti (většinou vedená muži politiky) je z velké části mýtus a neodpovídá liberálnímu českým preferencím. Pouze 18 procent lidí rozhodně nebo spíše nesouhlasí s výrokem, že „pracující matka může se svým dítětem vytvořit stejně vřelý a bezpečný vztah jako matka, která není zaměstnána“.

Přesvědčení, že „finančně by do rodinného rozpočtu měli přispívat muž i žena“, sdílí 86 procent české populace. A jen polovina mužů a 43 procent žen v Česku rozhodně či spíše souhlasí s výrokem, že „muž má vydělávat peníze a žena se má starat o rodinu a domácnost“.

Ani ne dvě děti

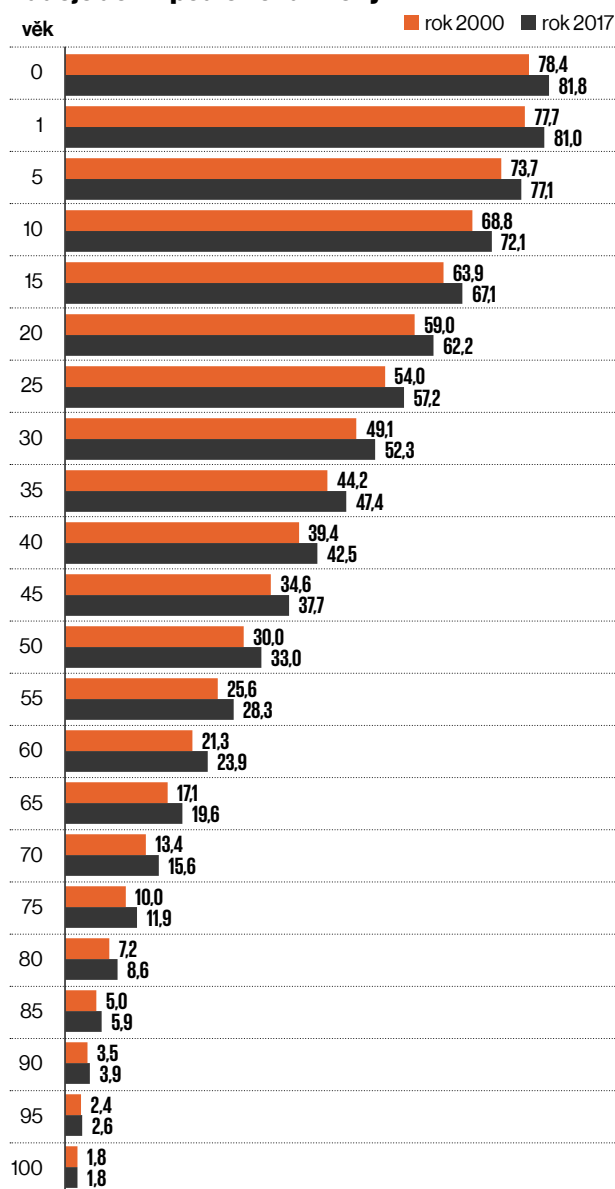
Míra plodnosti

ZDROJ: ČSÚ - STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY, 2018

Žijeme děle

Naděje dožítí podle věku – ženy

ZDROJ: ČSÚ – STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY (2018)

Tolik poptávaná „tradiční rodina“ s tradičním rozdělením rolí, o které se vede tolik politických diskusí, má tedy jednu zásadní vadu – v realitě se vyskytuje čím dál méně.

Vyšší rodičák, zrušení slevy na manželku

Andrej Babiš v předvolební knížce nabídl jednoduchý obrázek, jak vše vyřešit. Šipka „více peněz rodinám“

směřuje k šipce „více dětí“, ta k šipce „více pracovních sil“, ta k šipce „více příjmů státu“ a ta k obrázku spokojené rodiny s podtitulem „více peněz rodinám“.

Jak je ale složité toto zdánlivě primitivní perpetuum mobile rozběhnout, ukázal nedávný spor o navyšování rodičovského příspěvku. Nakonec vláda po urputných bojích v květnu schválila jeho nárůst na 300 tisíc korun od Nového roku. To vyjde stát na dodatečných 8,6 miliardy.

Zároveň se však propásla možnost rodičovskou zkrátit, což přiznává i koncepce: „Rodičovská dovolená i čerpání rodičovského příspěvku v České republice patří k nejdelším v rámci zemí OECD. Rodiče volí nejdelší variantu čerpání

Rodičovská dovolená i čerpání rodičovského příspěvku patří v Česku k nejdelším v rámci OECD. Mimo jiné proto, že rodinám chybí jistota, že pro dítě najdou školku.

rodičovského příspěvku z více důvodů, mnozí proto, že nemají jistotu místa ve veřejném předškolním zařízení.“ V roce 2018 rodičovský příspěvek v délce 25–36 měsíců čerpalo 57 procent rodičů, v délce 37–48 měsíců to bylo 26 procent rodičů a v délce do 24 měsíců – což je v Evropě standard – šlo jen o 17 procent rodičů.

S navýšením souhlasí ekonomka Klára Kalíšková z Národohospodářské fakulty VŠE, která se rodinné politice věnuje i v think-tanku IDEA při CERGE-EI: „Navýšení bylo jistě potřeba, rodičovský příspěvek se dlouho nevalorizoval. Ale je škoda, že se tak nedělo v rámci nějaké koncepční změny. Mohli jsme příspěvek navázat například na průměrnou mzdu, abychom se vyhnuli zase za nějaký čas podobné politické přetahované.“

Že by ale taková reforma byla na cestě, to si Kalíšková nemyslí: „Bylo by buď potřeba opravdu větší reformy, sloučení mateřské a rodičovské a úpravy její délky. Drobnými úpravami se to nedá příliš vylepšit.“ Jako příklad uvádí návrh ministerstva, aby žena pobírající rodičovský příspěvek mohla dávat dítě do dvou let věku do jeslí na 92 hodin místo nynějších 46 hodin měsíčně. To je pořád málo na to, aby se mohla více zapojit do práce: „Tady →

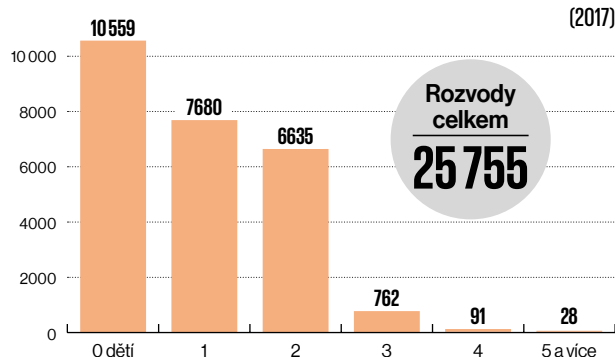
vidím dobrý úmysl, ale pořád je to malá časová dotace, aby něco změnila, a navíc v reálu se to často už nyní obchází," říká Kalíšková.

Další velkou, ale nepříliš promyšlenou změnou by mělo být větší zapojení otců do péče o dítě. Od minulého roku má Česko otcovskou poporodní péči, jedná se o týden volna pro otce v šestinedělí. Ke konci roku 2018 počet vyplacených dávek činil přes 43 tisíc, přičemž celkem bylo vyplaceno 220 milionů korun. Takže v průměru každý měsíc čerpalo dávku zhruba 3,5 tisíce otců.

Tento rok ovšem Evropský parlament prosadil směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem v rodinách. A to čerstvou národní úpravu nabourává. Směrnice stanovuje délku otcovské dovolené po narození dítěte minimálně na 10 dní, zde by stačilo „český otcovský týden“

Po rozvodu zbudou děti

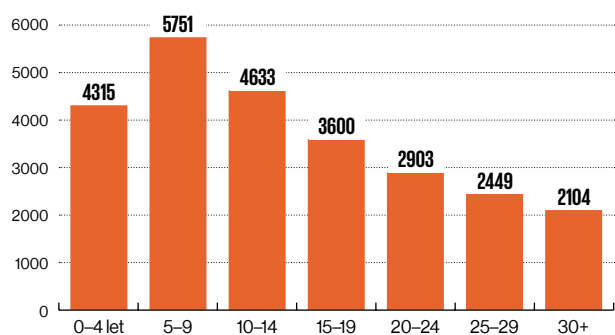
Rozvody podle počtu nezletilých dětí z manželství (2017)

ZDROJ: ČSÚ - STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY (2018)

Manželství na deset let

Rozvody podle délky trvání manželství (2017)

Úhrnná rozvodovost **0,47** | Průměrná délka trvání manželství (roky) **13,2**

ZDROJ: ČSÚ - STATISTICKÁ ROČENKA ČESKÉ REPUBLIKY (2018), ROK 2017

jen prodloužit. Ale posiluje i stávající právo na rodičovskou dovolenou s tím, že dva měsíce musí být takzvaně nepřenositelné mezi rodiči a finančně kompenzované.

Ať už čeští politici chtějí, či ne, vrátí se opět do debaty sporné téma, zda a jak by druhý partner měl mít svůj kousek rodičovské. „Střídání na rodičovské považují za velmi důležité a prospěšné, protože motivuje tatínky k odpovědnosti za péči,“ zdůrazňuje Kalíšková i jako matka, které se teď narodilo druhé dítě. Ale jako ekonomka dodává:

„Aby to fungovalo, kromě zákonem vyhrazené doby musí tátové dostat i dobře zaplacenou. Často je jejich mzda tou hlavní v rodině a nemohou si dovolit najednou mít jen osm tisíc z dávky.“

S tím souvisí problém české extrémně dlouhé rodičovské, která má ale v delších variantách velmi nízký náhradový poměr k předchozí mzdě. Což otce od rodičovské dále odrazuje.

Ovšem asi nejvýbušnější záměr koncepce jen letmo zmíňuje: „Revize daňových slev určených pro rodiny a případné zrušení či změny parametrů takzvané slevy na manželku/manžela (s výjimkou těch, kteří pečují o závislého člena rodiny).“ Dále je už jen doplněno, že záleží na konkrétním legislativním řešení.

Vysoká daňová sleva na nepracujícího partnera je české specifikum. Reálně tak v manželově daňovém priznání efektivní daň snižuje právě odpočet 24 840 korun na nepracující manželku (respektive její příjmy nesmí přesáhnout 68 tisíc za rok). Jde tak o daňovou pobídku k odkládání opětovného vstupu na trh práce a státní politiku, jak udržet matky co nejdéle doma, když pro jejich děti není dost školek.

„Tady je určitě prostor když ne ke zrušení, tak ke snížení,“ souhlasí Kalíšková. „Mělo by to být přece naopak, daňový systém by měl pobízet k práci, a ne se dublovat s podporou rodiny prostřednictvím rodičovského příspěvku. Pokud zrušení není prosaditelné, tak alespoň v první fázi by se mělo hovořit o snížení.“

Zálohové výživné, z dětských skupin jesle

Jestliže se v roce 2017 ČSSD ve vládě hádala s lidovci o definici tradiční rodiny, v nové koncepci se to samé nejspíš stane u zálohového výživného. Maláčová chce přijetí zákona o zálohovém výživném, které by dočasně platil stát tam, kde selhaly všechny nástroje vymahatelnosti práva na výživné. „Zatímco rodič, který má dítě v opatrovnictví, musí pracovat velmi tvrdě, aby nezanedbal výživu a dítě mu nebylo odebráno, druhý rodič je takzvaným černým pasažérem,“ argumentuje ministerstvo. Výživné se nyní →

Šest trendů české rodiny

Nová rodinná koncepce upozorňuje na šest trendů, se kterými se Česko musí popasovat, aby česká rodina byla spokojená, zajištěná a země nevymírala.

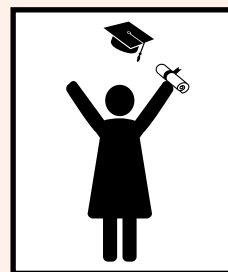
Trend č. 1: Nízká porodnost

Česká republika dlouhodobě vykazovala nízkou porodnost (pod hladinou 1,3 dítěte na ženu). Teprve od roku 2014 přichází postupný nárůst a v roce 2017 se tato hodnota zvýšila na 1,69 dítěte na ženu. Většina západoevropských států však nikdy neklesla průměrným počtem dětí na jednu ženu pod hodnotu 1,7 a některé, například Francie a Švédsko, vykazují nyní cca 1,9 dítěte na jednu ženu.

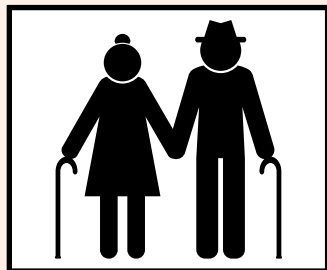

Trend č. 4: Ženy jsou vzdělanější

V roce 2001 tvořily ženy 51 procent všech absolventů vysokých škol. O 16 let později, v roce 2017, to bylo již 60 procent. Vyšší počet českých vysokoškoláček se ale nepromítá do finančního ohodnocení žen, které je v porovnání s muži nižší nejen napříč generacemi, ale i v případě generace nejmladší. Ženy mají převahu v oborech s nižšími platy, jako jsou učitelky nebo zdravotní sestry.

Trend č. 2: Stárnutí populace

V roce 2050 předpokládá nová projekce z roku 2018 růst celkového počtu obyvatelstva na 10,7 milionu (proti roku 2018 +0,1 milionu), avšak počet starších lidí se zvýší o jeden milion. Počet osob ve věku 65 let a více se

v té době odhaduje téměř na 3,1 milionu, což bude představovat necelou jednu třetinu ze všech osob žijících v Česku.

Trend č. 5: Různá zaměstnanost dle pohlaví

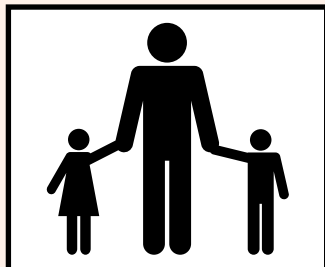
Rozdíly v kariéře žen a mužů začínají vznikat v období péče o malé děti v rodině, kdy zaměstnanost žen v tomto čase zásadně klesá. Důvodem je i nedostupnost péče o mladší předškolní děti. Zatímco míra

zaměstnanosti žen s dětmi nad 11 let věku byla v ČR v roce 2018 vůbec nejvyšší v EU (90,9 procenta vs. 75,1 procenta v EU28), míra zaměstnanosti žen s malými dětmi je na evropském minimu (47,2 procenta vs. 63,1 procenta v EU28).

Trend č. 3: Změna struktury rodin

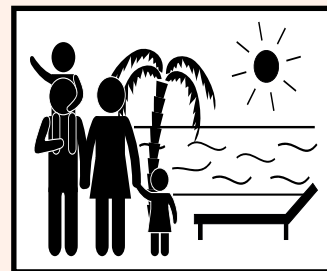
V Česku roste podíl dětí narozených mimo manželství. Zvýšil se z devíti procent v roce 1990 na 48,5 procenta v roce 2018, a to především u prvních dětí. Nízkou sňatečnost českého obyvatelstva zároveň doprovází vysoká rozvodovost.

Ta se od roku 2002 pohybuje mezi 45 a 50 procenty.

Trend č. 6: Chudoba rodin s dětmi

Česko patří podle mezinárodních statistik k zemím s nejnižší mírou ohrožení příjmovou chudobou vůbec i nízkou mírou chudoby rodin s dětmi. Přitom však platí, že chudobou jsou více ohroženy domácnosti se třemi a více dětmi, domácnosti sólo rodičů, domácnosti s nižším dosaženým vzděláním a domácnosti, jejichž nejmladší nezaopatřené dítě má mezi šesti a 17 roky.

pohybuje nejčastěji v rozmezí dvou až pěti tisíc korun na dítě. Podle Asociace neúplných rodin žije v neúplných rodinách 500 tisíc dětí a počet občasných nebo chronických neplatičů alimentů činí zhruba 115 tisíc. Celkový dluh na výživném se v tomto roce snížil ke hranici 10 miliard.

Proti návrhu zálohového výživného ale stojí jak ti, kteří argumentují, že by stát neměl v této věci nahrazovat rodiny, tak ti, kteří za návrhem vidí další vysoké výdaje.

„V této oblasti nejsem expert a nemám na to silný názor, ale aby to fungovalo, je nepochybně třeba mít dobrou vymahatelnost. Není možné, aby se do systému výživného ve velkém vložil stát, ale pak sám nebyl schopen dlouho částky vymoci,“ říká Kalíšková.

Zálohové výživné ale zdaleka není jediný bod, kde dojde k vypjaté veřejné debatě. Rok 2018 Česko strávilo diskusí o garanci míst pro dvouleté děti ve školkách. Současná vláda má takový bod v programu: „Zajistíme zákonem garantovaný nárok na péči o děti od dvou let při zohlednění možností zřizovatelů.“ Nedokázala ho ale v parlamentu prosadit.

Takže to nyní ministerstvo práce zkouší alespoň s dodržením garance pro tříleté děti, protože situace je stále tristní. Jen ve školním roce 2017/2018 bylo odmítnuto 33 237 žádostí o umístění dítěte do mateřské školy, což je více než pětina z celkového počtu. Nejvíce odmítnutých žádostí se sice týkalo dětí mladších tří let (35,5 procenta), ale i děti tříleté a čtyřleté byly při zápisech na jaře 2017 odmítnuty v 21,8 procenta, respektive 11,8 procenta případů.

V Evropě je situace hodně rozdílná. Právo na péči o děti od velmi raného věku existuje například na Maltě (od tří měsíců), v Dánsku a Maďarsku (od šesti měsíců), Německu, Švédsku a Slovinsku (od 12 měsíců) a Estonsku (od 18 měsíců). V druhé skupině zemí začíná právo na péči o děti v pozdějším věku: od 2,5 roku v Belgii a od tří let ve Finsku,

Výdaje na rodinné dávky (2018)

	počet dávek v prosinci 2018, v tisících	vyplaceno v prosinci 2018, v milionech Kč	vyplaceno za rok, v milionech Kč
přídavek na dítě	277	220,3	2520,1
příspěvek na bydlení	187,1	643,5	7689,3
rodičovský příspěvek	278,9	2072,3	24958,8
porodné	1,1	12,5	175,4
pohřebné	0,2	1	12,5

ZDROJ: MPSV

V Česku je aktuálně v závažné bytové nouzi minimálně 54 tisíc domácností. Z toho přibližně 9600 jsou rodiny, v kterých žije 20,5 tisíce dětí.

Francii, v Irsku, Itálii, Lucembursku, ve Španělsku, na Slovensku, ve Spojeném království a od věku čtyř let v Nizozemsku. Ve třetí skupině je nárok na péči o děti od věku pěti let, obvykle rok před věkem pro školní docházku. Je tomu tak v Rakousku, Bulharsku, Řecku a Portugalsku.

Neschopnost zajistit dost míst ve školkách stát alespoň částečně řeší takzvanými dětskými skupinami, kdy problém své neschopnosti přenáší na jiné. Na počátku roku 2019 existovalo už více než 900 těchto zařízení s kapacitou více než 12 tisíc míst pro děti.

I tady však přináší koncepce velké změny. Dětské skupiny by se podle plánu měly přejmenovat jednotně na jesle a ministerstvo chce i „legislativní ukotvení systémového financování jeslí (dnes dětských skupin) ze státního rozpočtu, resp. z fondů EU, s cílem zásadního rozšíření kapacity a dostupnosti péče o děti mladší tří let“.

„Naplnění garance pro tříleté děti ve školkách považuji za nutnost. Stát chce po rodičích, aby si naplánovali délku rodičovské či možná návrat na pracovní trh, ale zároveň je uvrhává do nejistoty, že se jejich tříleté i čtyřleté dítě nemusí dostat do školky,“ komentuje Kalíšková. „U přejmenování dětských skupin na jesle bych byla opatrná. Zaprvé už lidé začali mít potuchu, co dětská skupina je a v čem je prospěšná. Zadruhé si jesle pořád nesou negativní konotace z dob socialismu.“

Miliardy do dostupného bydlení

Hodně by české rodině mělo podle ministerstva pomoci zavedení institutu sdíleného místa, které by umožnilo, aby se o jeden pracovní post dělila například dopoledne matka na mateřské a odpoledne důchodkyně. V počtu částečných a flexibilních úvazků je totiž Česko v Evropě na samém chvostu. Pro sladování pracovního a rodinného života především u matek malých dětí jsou přítomné částečné úvazky často jedinou nadějí.

Koncepce navrhuje i mnohá další zlepšení od finanční podpory prevence rozpadu rodin až například po podporu důstojných porodů v centrech porodní asistence, což by měl být kompromis mezi zastánci domácích porodů a porodů v porodnicích (naposledy se takové centrum v únoru otevřelo v pražské Nemocnici Na Bulovce).

Zdaleka největším novým nákladem by ale podle koncepce měla být podpora dostupného bydlení jako jedné z největších pobídek pro rodičovství. V Česku je nyní v závažné bytové nouzi minimálně 54 tisíc domácností. Z toho asi 9600 jsou rodiny, v nichž žije 20,5 tisíce dětí. Proto chce ministerstvo práce masivní rozšíření finanční podpory dostupného, sociálního a nájemního bydlení pro rodiny s dětmi. Dále pak finanční podporu družstevního bydlení, vznik sociálních bytových družstev a neziskových bytových společností za účelem zvyšování dostupnosti bydlení pro střední vrstvy. A hlavně nový zákon o dostupném bydlení, který pomůže k bytům širokým vrstvám obyvatelstva – seniorům, rodinám s dětmi i ohroženým skupinám.

Že ovšem podpora bydlení spokojených rodin nebude levná ani jednoduchá, ukazují například půjčky pro mladé. Od srpna loňského roku stát půjčuje na modernizaci bytu nejvýše 300 tisíc korun. Při koupi bytu je maximum 1,2 milionu korun, u stavby nebo koupě rodinného domu je nejvyšší možná půjčka dva miliony korun.

Loni to zprvu vypadalo, že zájem bude velký. Dokonce se před Státním fondem rozvoje bydlení stály fronty. Po roce však poptávka razantně opadla. Podmínky čerpání jsou omezující, nabízená maximální suma neodpovídá cenám bytů a domů. Průměrný měsíční objem žádostí o státní půjčku letos do konce června klesl proti loňskému roku zhruba o dvě třetiny – loni činil 148 milionů korun, letos 47 milionů.

Skoro miliarda korun připravená pro bydlení mladých se tak možná ani nevyčerpá. Je to jen další důkaz, že erárních peněz na rodinnou politiku není v Česku málo, ale jsou často špatně využity. Výdaje na podporu rodin se pohybují kolem tří procent HDP, což je zcela v průměru OECD a srovnatelné například s Německem či Finskem.

inzerce

MŘ
MODERNÍ ŘÍZENÍ

Nejnovější trendy
v řízení lidí
a firem

Ukázkové číslo časopisu zdarma objednávejte na www.modernirizeni.cz